

Why / What for ? (Question Word)

Why = किमर्थम्

Examples of usage:

सः **किमर्थम्** विद्यालयम् गच्छति?

सः **पठनार्थं** विद्यालयम् गच्छति

(We will only learn how to form the sentence and not how to form the new word)

अभ्यासपुस्तकम् पुटसङ्ख्या 10.1 ई

भूतकालरूपाणि
Past Tense

रूपाणि (Past tense: go ---> went)

भवान् → plural?

भवती → plural?

सः/भवान् गतवान्

सा/भवती गतवती

ते/भवन्तः गतवन्तः

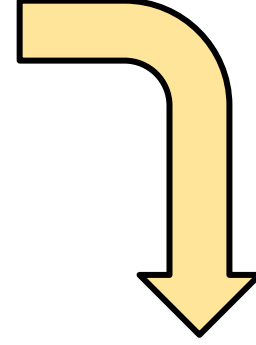
ताः/भवत्यः गतवत्यः

भवान् and गतवान् are similar (masculine)

भवती and गतवती are similar (feminine)

भूतकालरूपं for अस्ति

	वर्तमानकालः	
प्रथमपुरुषः	अस्ति	सन्ति
उत्तमपुरुषः	अस्मि	स्मः

	भूतकालः	
प्रथमपुरुषः	आसीत्	आसन्
उत्तमपुरुषः	आसम्	आस्म

भूतकालः

- बालकः पठति। bAlakaH paThati
बालकः ह्यः पठितवान्।
bAlakaH hyaH paThitavAn.
- बालिका पठति। bAlikA paThati
बालिका ह्यः पठितवती। bAlikA
hyaH paThitavtI.
- मित्रं पठति | mitram paThati |
मित्रं ह्यः पठितवत् | mitram
hyaH paThitavat |

--वान् --vAn

--वत् --vat

--वती --vatI

भूतकालः

धातुः + (इ) + क्तवतु
= धातुः + (इ) + तवत्

पुल्लिङ्गे → + तवान्
+ तवत्

स्त्रीलिङ्गे → + तवती

नपुंसकलिङ्गे →

- हसितवान्
 - खादितवान्
 - कृतवान्
 - सुप्तवान्
- *Slept

- हसितवती
- खादितवती
- कृतवती
- सुप्तवती

- हसितवत्
- खादितवत्
- कृतवत्
- सुप्तवत्

भूतकालः - क्तवतु

धावति
dhAvati

धावितवान्
dhAvitavAn

धावितवती
dhAvitavatI

धावितवत्
dhAvitavat

धावन्ति
dhAvanti

धावितवन्तः
dhAvitavantaH

धावितवत्यः
dhAvitavatyaH

धावितवन्ति
dhAvitavanti

भूतकालः - स्म प्रयोगः bhUtakAlaH - sma prayogaH

स्म प्रयोगः - अनद्यतनार्थे

** पुनःपुनः/ कतिपयकालेभ्यः प्रवृत्तस्य
विषयस्य कृते

sma prayogaH - before today

** again & again/continuously for
some time in the past

- बालकः पठति। bAlakaH paThati
बालकः ह्यः पठितवान्। bAlakaH hyaH paThitavAn.
बालकः पठति स्म | bAlakaH hyaH paThati sma |
- बालिका पठति। bAlikA paThati
बालिका ह्यः पठितवती। bAlikA hyaH paThitavtI.
बालिका पठति स्म | bAlikA hyaH paThati sma |
- मित्रं पठति | mitram paThati |
मित्रं ह्यः पठितवत् | mitram hyaH paThitavat |
मित्रं पठति स्म | mitram hyaH paThati sma |

सः किं करोति?

saH kiṃ karOti?

इदानीं सः गच्छति

idAniṃ saH gacchati

प्रातःकाले सः गतवान्

prAtaH kAlE saH gataVAn

गतवान्
gataVAn

गतवती
gatavatI

सः शाकं कर्तितवान्
saH shAkam kartitavAn

सा दृष्टवती
sA dRShTavatI

सा पक्तवती।सः अपि पक्तवान्
|
sA pakvavatI | saH api
pakvavAn |

महिला धावितवती
mahilA dhAvitavatiI

धावति
dhAvati

धावितवान्
dhAvitavAn

धावितवती
dhAvitavatiI

बालकः हसितवान्।
bAlakaH hasitavAn

शिशुः रुदितवान्।
shishuH ruditavAn

बिडाला कूर्दितवती।
biDA1A kUrditavatI

कुक्कुरः आगतवान्।
kukkuraH AgatavAn

बालिका गीतवती।
bAlikA gItavatI

भिक्षुः उपविष्टवान्।
bhikShuH upaviShTavAn

सः ध्यातवान् अपि।
saH dhyAtavAn api

भूतकालः - क्तवतु - बहुवचनम् bhUtakAlaH - ktavatu -
bahuvacanam

धातुः + (इ) + क्तवतु
= धातुः + (इ) + तवत्

एकवचनम् ekavacanam

पुल्लिङ्गे → + तवान्

- हसितवान्
- खादितवान्
- कृतवान्
- सुप्तवान्

बहुवचनम् bahuvacanam

पुल्लिङ्गे → + तवन्तः

- हसितवन्तः
- खादितवन्तः
- कृतवन्तः
- सुप्तवन्तः

भूभूतकालः - क्तवतु - बहुवचनम् bhUtakAlaH - ktavatu -
bahuvacanam

धातुः + (इ) + क्तवतु
= धातुः + (इ) + तवत्

एकवचनम् ekavacanam

स्त्रीलिङ्गे → + तवती

- हसितवती
- खादितवती
- कृतवती
- सुप्तवती

बहुवचनम् bahuvacanam

स्त्रीलिङ्गे → + तवत्यः

- हसितवत्यः
- खादितवत्यः
- कृतवत्यः
- सुप्तवत्यः

भूतकालः - क्तवतु - बहुवचनम् bhUtakAlaH - ktavatu -
bahuvacanam

धातुः + (इ) + क्तवतु
= धातुः + (इ) + तवत्

एकवचनम् ekavacanam

नपुंसकलिङ्गे → + तवत्

- हसितवत्
- खादितवत्
- कृतवत्
- सुप्तवत्

बहुवचनम् bahuvacanam

नपुंसकलिङ्गे → + तवन्ति

- हसितवन्ति
- खादितवन्ति
- कृतवन्ति
- सुप्तवन्ति

बालकाः किं कुर्वन्ति?

bAlakAH kiṃ kurvanti?

बालकाः जले क्रीडन्ति।

bAlakAH jalE krIDanti

बालकाः जले क्रीडितवन्तः।

bAlakAH jalE krIDitavantah

गते ग्रीष्मकाले अपि बालकाः जले क्रीडितवन्तः।

gatE grIShmakAlE api bAlakAH jalE krIDitavantah

महिलाः किं कुर्वन्ति?
mahilAH kiṃ kurvanti?

महिलाः धावन्ति।
mahilAH dhAvanti

महिलाः धावितवत्यः।
mahilAH dhAvitavatyaH

गते मासे अपि महिलाः धावितवत्यः।
gatE mAsE api mahilAH dhAvitavatyaH

अभ्यासपुस्तकम् पुट सङ्ख-
या 11.2 & 11.3

एकदा = One day/Once
शिरस्त्राणि = Caps
विक्रयणम् = Act of selling
ग्रामं = Village
मार्गं = (7. V)
अरण्यम् = Forest
श्रान्तः = Tired
शिरस्त्रपेटिका = Box full of hats
पार्श्वे = Beside
वानराः = Monkeys
पेटिका = Box
उद्+घाटयति = Open
शिरसि = On the head
धारयति = Wears

वानरान् = Monkeys (2.v plural)
दण्डं = Stick
दर्शयति = Shows
शिलाखण्डं = Stone
उपायं = Idea/Solution
अनुकरणशीलाः = Imitators
स्वकीयम् = Own
भूमौ = On the ground.
सङ्गृह्णाति = Collect

Masculine Feminine

अहम् गतवान्/गतवती
वयम् गतवन्तः/गतवत्यः